

Poradenský systém

- zákon č. 561/2004 Sb. (Školský zákon)
- zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- 72/2005 Sb. Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- 458/2005 Sb. Vyhláška, kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče

Poradenská zařízení

- IPPP ČR
- PPP – Pedagogicko-psychologická poradna
- SPC – Speciálně pedagogické centrum
- SVP – Středisko výchovné péče
- Školní poradenská pracoviště
  - školní psycholog
  - školní speciální pedagog
  - výchovný poradce
  - školní metodik prevence

PPP

pedagogicko–psychologická poradna

- Hlavní součástí činnosti PPP je přímá práce s dětmi a žáky předškolních zařízení, škol a školských zařízení ve věku od 3 let do ukončení středního, resp. vyššího odborného vzdělání a s jejich rodiči, a to jak formou individuální péče, tak formou skupinové práce. Na základě doporučení PPP je **volena nebo upravována vzdělávací cesta žáků. (IVP, specializovaná třída, atd.)**
- **Základní tým:** psychologové, speciální pedagogové a sociální pracovníci.
- Činnost PPP se uskutečňuje zejména ambulantně, návštěvami pracovníků ve školách, školských a jiných zařízeních

PPP zabezpečuje:

- komplexní psychologickou, speciálně pedagogickou a sociální **diagnostiku**, zaměřenou na **šetření školní zralosti, na zjištění příčin poruch učení a chování**
- provádějí psychologické a speciálně pedagogické poradenské činnosti zaměřené na rozvoj osobnosti, sebepoznávání, rozvoj prosociálních forem chování a na **nápravu poruch učení a chování**
- **zpracovávají posudky** aj. odborné podklady pro rozhodnutí orgánů státní správy ve školství o zařazování a přeřazování dětí a mládeže do škol a školských zařízení

- **poskytují konzultace, odborné informace pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení při výchově a vzdělávání dětí a mládeže**
- **zajišťují poradenské služby psychologů a speciálních pedagogů škol, které nemají tyto služby zajištěny jinak**

Speciálně pedagogické centrum

Centrum poskytující služby žákům s:

- vadami řeči
- zrakovým postižením
- sluchovým postižením
- tělesným postižením
- mentálním postižením
- poruchami autistického spektra
- více vadami
- žákům hluchoslepým

- **Základní tým:**

speciální pedagog, psycholog a sociální pracovník

- **Obsah činnosti:**

zabezpečovat péči klientům se zdravotním postižením a poskytovat jim **odbornou pomoc v procesu integrace.**

- **Činnost je zaměřena** na podporu klientů v předškolním věku v péči rodičů (zákonných zástupců), na podporu **klientů integrovaných do škol** a školských zařízení, na podporu klientů s těžkým a kombinovaným zdravotním postižením, kteří nemohou docházet do školy, zpravidla ve věku od 3 do 19 let.

SPC zabezpečuje:

- **depistáž klientů se zdravotním postižením** (dle specializace SPC) ve spádové oblasti stanovené zřizovatelem
- speciálně pedagogickou, psychologickou a sociální **diagnostiku klientů** se zdravotním postižením
- **poradenské, konzultační, terapeutické a metodické činnosti pro klienty**, jejich rodiče nebo osoby odpovědné za výchovu a pro pedagogické pracovníky
- speciálně pedagogické **stimulační a vzdělávací činnosti u integrovaných klientů** se zdravotním postižením a u klientů s těžkým a kombinovaným postižením
- participaci při **přípravě a zpracovávání IVP** pro děti a žáky integrované do běžných škol
- **zpracovávání odborných podkladů a posudků** pro potřeby správních rozhodnutí o zařazení do systému vzdělávání a pro potřeby dalších správních řízení

- poradenství k volbě vzdělávací cesty (kariérové poradenství) pro klienty se zdravotním postižením
- informační činnosti a propagaci služeb SPC v širší veřejnosti

SPC poskytuje služby (ambulantně) nebo v terénu během návštěv v prostředí, kde klient žije (rodina, instituce), ve škole, kde je integrován

SVP

Středisko výchovné péče

Jejich cílem je **předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů chování dětí nebo narušení jejich zdravého vývoje (prevence)**, zmírňovat, nebo odstraňovat příčiny nebo důsledky již rozvinutých poruch chování

Klienti střediska jsou děti a žáci ve věku od 3 let do ukončení přípravy na povolání, nejdéle do 26 let věku. Ve zvlášť odůvodněných případech mohou střediska pomáhat i studentům, kteří opustili přípravu na povolání na dobu kratší jednoho roku a je u nich reálný předpoklad pokračování v profesní přípravě.

Střediska nezabezpečují péči o klienty s předběžným opatřením, nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou.

A) Ambulantní oddělení a jejich kompetence

zajišťují **diagnostiku poruch chování a sociálního vývoje** a na základě této diagnostiky (podle aktuálního stavu klienta) poskytují jednorázovou intervenci, krátkodobé či dlouhodobé vedení a to formou individuální, skupinové či rodinné terapeutické činnosti.

Vypracovávají individuální program pomoci pro každého klienta.

Vypracovávají a realizují cílené speciálně pedagogické a terapeutické programy pro jednotlivé skupiny klientů.

Uskutečňují metodické schůzky a porady s pedagogickými pracovníky škol, školním psychologem a školními metodikami prevence.

B) Internátní oddělení a jeho kompetence:

Poskytuje celodenní a internátní služby na základě žádosti osob odpovědných za výchovu.

Internátní oddělení je zaměřeno na práci s dětmi a dospívajícími, u kterých převažují výchovné problémy. Pobyt a účast na programu klienta je v internátním oddělení dobrovolný a to na základě smluvního vztahu mezi střediskem, klientem a jeho zákonnými zástupci (osobami zodpovědnými za jeho výchovu). Délka pobytového programu je zpravidla 6 - 8 týdnů.

Integrální součástí programu pobytového oddělení, kromě individuální a skupinové výchovně vzdělávací a terapeutické práce s dítětem, je podpora a posílení pozitivních rodinných vazeb a

rodiny jako celku. Z tohoto důvodu je důležitou podmínkou pobytu zájem a udržení spolupráce členů rodiny dítěte.

C) Stacionární oddělení a jeho kompetence

Stacionární oddělení je specifickou formou denní péče. Jedná se o skupinový program, který poskytuje klientům v mimoškolní době denní odbornou a terapeutickou péči (nejdéle však do 19,00 hod.). Klienti se po ukončení odpoledního programu vrací domů a jsou zařazeni do následné ambulantní péče.

SVP zabezpečuje:

- jednorázovým, krátkodobým a dlouhodobým vedením klientů formou individuální, skupinové a rodinné terapeutické činnosti,
- výchovnými a reedukačními aktivitami v internátních odděleních,
- vypracováním a realizací cílených speciálně pedagogických a terapeutických programů pro jednotlivé skupiny klientů,
- poskytováním služeb zaměřených na volbu dalšího vzdělávání (s cílem získat potřebnou kvalifikaci k lepšímu uplatnění na trhu práce).

Poradenství

- zprostředkováním kontaktů klientům s jinými typy zařízení dle povahy jejich problémů,
- metodickými schůzkami a poradami s pedagogickými pracovníky škol, které klienti navštěvují, školními psychology a školními metodiky prevence,
- poradenstvím po telefonu (telefonická krizová intervence).
- Diagnostiku
- speciálně pedagogickou a pedagogicko - psychologickou diagnostikou poruch chování a sociálního vývoje,
- psychologickou diagnostikou osobnosti, sociální diagnostikou podmíněnosti příčin poruch chování a sociálního vývoje.

Školní psycholog

- podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- pracuje průběžně s žákovskými kolektivy a ovlivňuje prostřednictvím sociálního učení sociální klima školních tříd a potažmo celé školy
- provádí komplexní diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
- zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
- provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
- poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu

Školní speciální pedagog

- připravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí se zdravotním postižením
- provádí speciálně-pedagogické diagnostické činnosti
- pomáhá vytvářet a koordinovat vznik individuálních vzdělávacích programů (IVP) pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- realizuje speciálně pedagogické vzdělávací činnosti a poskytuje reedukační péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- poskytuje pedagogickým pracovníkům školy metodickou pomoc a odborné informace z oblasti speciální pedagogiky, pomáhá při jejich aplikaci
- koordinuje spolupráci se speciálně pedagogickým centrem a dalšími specializovanými pracovišti
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc rodičům žáků nebo jejich zákonným zástupcům

Výchovný poradce

- provádí vyhledávání žáků, kteří potřebují pomoc a jejichž výchova, vzdělávání nebo psychický a sociální vývoj vyžadují speciální péči
- předkládá návrhy na postup a řešení problémů žáků
- průběžně sleduje chování žáků po dobu školní docházky
- pomáhá v kariérovém poradenství a spolupracuje s učiteli odborných předmětů, kteří se orientují na volbu profese
- metodicky pomáhá třídním učitelům při řešení aktuálních problémů třídních kolektivů
- je ochráncem práv dítěte v prostředí školy

Školní metodik prevence

- pomáhá vytvářet a realizovat program prevence zneužívání návykových látek a negativních jevů ve škole
- spolupracuje s institucemi, které zajišťují odbornou pomoc v problematice prevence a zneužívání návykových látek
- zajišťuje informovanost žáků, rodičů nebo jejich zákonných zástupců o činnosti institucí, které poskytují pomoc dětem, které mají problémy se závislostmi nebo jinými negativními jevy v jejich sociálním vývoji
- spolupracuje se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi, které poskytují primární, sekundární i terciální péči ve státních i nestátních zařízeních
- ve spolupráci s dalšími odborníky poskytuje konzultační a poradenskou pomoc rodičům
- podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volno časových aktivit

IPPP

Institut pedagogicko-psychologického poradenství

- Zřízen MŠMT v roce 1994
- Řeší aktuální otázky poradenství
- Zajišťuje koordinaci pedagogicko-psychologického poradenství
- Zajišťuje další vzdělávání poradenských pracovníků
- Vydává periodikum Výchovné poradenství

Individuální vzdělávací plán

Individuální vzdělávací plán (§18 školského zákona) je v případě potřeby:

- Vzdělávacím programem pro individuálně integrovaného žáka
  - Žáka s hlubokým mentálním postižením
  - Pro žáka skupinově integrovaného
  - Pro žáka speciální školy
-
- IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka
  - IVP je součástí osobní dokumentace žáka
  - Zpracovává se před nástupem žáka do školy ve spolupráci se školským poradenským zařízením a s rodiči žáka

Obsah IVP

- Údaje o obsahu, rozsahu, průběhu a způsobu poskytování individuální speciálně pedagogické péče žákovi včetně zdůvodnění
- Údaje o cíli vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, př. prodloužení délky středního a vyššího odborné vzdělávání, volba pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úprava konání závěrečných, maturitních zkoušek, absolutoria.
- vyjádření potřeby dalších pedagogického pracovníka, tlumočnických služeb a jejich rozsah u žáků se sluchovým postižením
- seznam kompenzačních, rehabilitačních, speciálních učebních pomůcek a učebnic a učebních textů
- jmenovité určení pracovníka školského poradenského zařízení
- potřeba navýšení finančních prostředků
- závěry speciálně pedagogických, popř. psychologických vyšetření